

Θεωρία Οικονομικής Ανάπτυξης και Μεγέθυνσης

Διάλεξη 1

Κωνσταντίνος Δελλής
kdellis@uop.com

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

12 Μαρτίου 2020

Ζητούμενα I

- 1 Περίγραμμα Μαθήματος
 - Σκοπός και Στόχος
- 2 Εισαγωγή
 - Ορισμοί
 - Το ΑΕΠ και η Ευημερία
 - Εναλλακτικά Μεγέθη
- 3 Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - Παραγωγικότητα
- 4 Παράγοντες της Μεγέθυνσης
 - ΑΕΠ και Εκπαίδευση
 - ΑΕΠ και Θεσμοί
 - Τεχνολογία - Καινοτομία
 - Διεθνές Εμπόριο
- 5 Οικονομική Ανάπτυξη
 - Ορισμός

Ζητούμενα II

- Δομική Αλλαγή
- Κοινωνικός Μετασχηματισμός

Μαθησιακοί Στόχοι

- Τι ορίζουμε ως **Οικονομική Μεγέθυνση** και ως **Οικονομική Ανάπτυξη** ;
- Ποιό το *Αντικείμενο* της Θεωρίας Ανάπτυξης & Μεγέθυνσης
- Γιατί κάποιες χώρες έχουν Υψηλό ή Χαμηλό *Βιοτικό Επίπεδο*;
- Ποιοί Παράγοντες/Μεταβλητές οδηγούν στην Οικονομική Μεγέθυνση και ποιοί στην Ανάπτυξη;
- Ποιός ο Ρόλος της **Οικονομικής Πολιτικής**;
- Ποιός ο Ρόλος της **Παγκοσμιοποίησης**;
- Η Σημασία της **Οικονομικής Ανισότητας** και η καταπολέμηση της

Η Σημασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης

When one starts to think about Economic Growth and Development it is hard to think about anything else

Robert Lucas
Nobel Laureate

Η Έννοια της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) είναι ο Ρυθμός Ποσοστιαίας Μεταβολής του κ.κ. ΑΕΠ

Η Έννοια της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) είναι ο Ρυθμός **Ποσοστιαίας Μεταβολής του κ.κ. ΑΕΠ**
- Χρησιμοποιείται το Πραγματικό ΑΕΠ σε όρους **Ισοδυναμίας Αγοραστικών Δυνάμεων** (Purchasing Power Parity -PPP)

Η Έννοια της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) είναι ο Ρυθμός **Ποσοστιαίας Μεταβολής του κ.κ. ΑΕΠ**
- Χρησιμοποιείται το Πραγματικό ΑΕΠ σε όρους **Ισοδυναμίας Αγοραστικών Δυνάμεων** (Purchasing Power Parity -PPP)
- *Πλούσιες Χώρες* ορίζονται εκείνες με Ύψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Η Έννοια της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) είναι ο Ρυθμός **Ποσοστιαίας Μεταβολής του κ.κ. ΑΕΠ**
- Χρησιμοποιείται το Πραγματικό ΑΕΠ σε όρους **Ισοδυναμίας Αγοραστικών Δυνάμεων** (Purchasing Power Parity -PPP)
- *Πλούσιες Χώρες* ορίζονται εκείνες με Ύψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ
- Η Οικονομική Μεγέθυνση **ΔΕΝ** είναι ταυτόσημη με την **Οικονομική Ανάπτυξη**

Γιατί το ΑΕΠ

- Μετρά την Αξία **όλων** των τελικών Αγαθών και Υπηρεσιών σε μια Χώρα σε ένα Έτος

Γιατί το ΑΕΠ

- Μετρά την Αξία **όλων** των τελικών Αγαθών και Υπηρεσιών σε μια Χώρα σε ένα Έτος
- Είναι δείκτης του **Υλικού Πλούτου** που απολαμβάνει κατά μέσο όρο ο κάθε κάτοικος της χώρας

Γιατί το ΑΕΠ

- Μετρά την Αξία **όλων** των τελικών Αγαθών και Υπηρεσιών σε μια Χώρα σε ένα Έτος
- Είναι δείκτης του **Υλικού Πλούτου** που απολαμβάνει κατά μέσο όρο ο κάθε κάτοικος της χώρας
- Είναι Απλός, Ποσοτικός και εύκολα Μετρήσιμος Δείκτης

Γιατί το ΑΕΠ

- Μετρά την Αξία **όλων** των τελικών Αγαθών και Υπηρεσιών σε μια Χώρα σε ένα Έτος
- Είναι δείκτης του **Υλικού Πλούτου** που απολαμβάνει κατά μέσο όρο ο κάθε κάτοικος της χώρας
- Είναι Απλός, Ποσοτικός και εύκολα Μετρήσιμος Δείκτης
- Προσφέρεται για Συγκρίσεις μεταξύ Χωρών αλλά και Μεταξύ Χρονικών Περιόδων

Γιατί το ΑΕΠ

- Μετρά την Αξία **όλων** των τελικών Αγαθών και Υπηρεσιών σε μια Χώρα σε ένα Έτος
- Είναι δείκτης του **Υλικού Πλούτου** που απολαμβάνει κατά μέσο όρο ο κάθε κάτοικος της χώρας
- Είναι Απλός, Ποσοτικός και εύκολα Μετρήσιμος Δείκτης
- Προσφέρεται για Συγκρίσεις μεταξύ Χωρών αλλά και Μεταξύ Χρονικών Περιόδων
- Υπάρχουν *Αξιόπιστα* Στατιστικά για αρκετές Χώρες και Χρονικές Περιόδους

Πλούσιοι

country	GDP per capita
Brunei	72369.52
Denmark	46522.27
Iceland	46819.43
Ireland	61820.57
Kuwait	70104.57
Luxembourg	93940.8
Netherlands	47709.72
Norway	64220.37
Qatar	114455.8
San Marino	56731.49
Saudi Arabia	50163.64
Singapore	84704.28
Switzerland	57610.01
United Arab Emir	67045.1
United States	53631.76

Και Φτωχοί

country	GDP per capita
Burkina Faso	1642.475
Burundi	689.0149
Central African Rep.	730.9369
Congo	804.523
Ethiopia	1617.323
Gambia	1443.688
Guinea-Bissau	1526.809
Haiti	1655.294
Liberia	1176.188
Madagascar	1396.679
Malawi	1139.631
Mozambique	1167.841
Niger	912.0286
Sierra Leone	1376.397
Togo	1501.12

Αδυναμίες του ΑΕΠ

- Είναι Αθροιστικό Μέγεθος και δε Μετρά Αγαθά και Υπηρεσίες που δεν αποτελούν αντικείμενο *Αγοραπωλησίας*

Αδυναμίες του ΑΕΠ

- Είναι Αθροιστικό Μέγεθος και δε Μετρά Αγαθά και Υπηρεσίες που δεν αποτελούν αντικείμενο *Αγοραπωλησίας*
- Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δε λαμβάνει υπ όψιν τη **Διανομή του Εισοδήματος**

Αδυναμίες του ΑΕΠ

- Είναι Αθροιστικό Μέγεθος και δε Μετρά Αγαθά και Υπηρεσίες που δεν αποτελούν αντικείμενο *Αγοραπωλησίας*
- Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δε λαμβάνει υπ όψιν τη **Διανομή του Εισοδήματος**
- Δε λαμβάνει υπόψιν Προϊόντα και Υπηρεσίες της *Παραοικονομίας*

Αδυναμίες του ΑΕΠ

- Είναι Αθροιστικό Μέγεθος και δε Μετρά Αγαθά και Υπηρεσίες που δεν αποτελούν αντικείμενο *Αγοραπωλησίας*
- Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δε λαμβάνει υπ όψιν τη **Διανομή του Εισοδήματος**
- Δε λαμβάνει υπόψιν Προϊόντα και Υπηρεσίες της *Παραοικονομίας*
- Δε περιλαμβάνει Σημαντικές Μεταβλητές για το Βιοτικό Επίπεδο όπως

Αδυναμίες του ΑΕΠ

- Είναι Αθροιστικό Μέγεθος και δε Μετρά Αγαθά και Υπηρεσίες που δεν αποτελούν αντικείμενο *Αγοραπωλησίας*
- Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δε λαμβάνει υπ' όψιν τη **Διανομή του Εισοδήματος**
- Δε λαμβάνει υπ' όψιν Προϊόντα και Υπηρεσίες της *Παραοικονομίας*
- Δε περιλαμβάνει Σημαντικές Μεταβλητές για το Βιοτικό Επίπεδο όπως
 - Ποιότητα Ζωής
 - Ποιότητα Θεσμών (Δημοκρατία, Δικαιοσύνη, Ελευθερία Λόγου κλπ.)
 - Προστασία του Περιβάλλοντος
 - Ισότητα Φύλων
 - Δικαιώματα Μειονοτήτων

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης I

(HDI)

- Βασίζεται στη δουλειά του Νομπελίστα **Amartya Sen** και προβάλλει μια πιο ολιστική προσέγγιση της Ανάπτυξης
- Το κ.κ. ΑΕΠ είναι *οργανικό* μέτρο (μέσο και όχι στόχος)
- Οι άνθρωποι και οι Δυνατότητες του (Capabilities) οφείλουν να είναι στο επίκεντρο του διαλόγου για την Ανάπτυξη
- Ο **Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (HDI)** είναι ένα πολυσυλλεκτικό μέγεθος της επίτευξης βασικών επιδιώξεων της ανθρώπινης ύπαρξης

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης II

(HDI)

- Αποτελείται απο τρεις *Διαστάσεις*
 - 1 **Υγεία και Μακροζωία**
 - Προσδόκιμο Ζωής
 - 2 **Γνώση**
 - Έτη Εκπαίδευσης
 - 3 **Βιοτικό Επίπεδο**
 - κ.κ. ΑΕΠ

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης & κ.κ. ΑΕΠ

Human Development Index and GDP per capita
2011

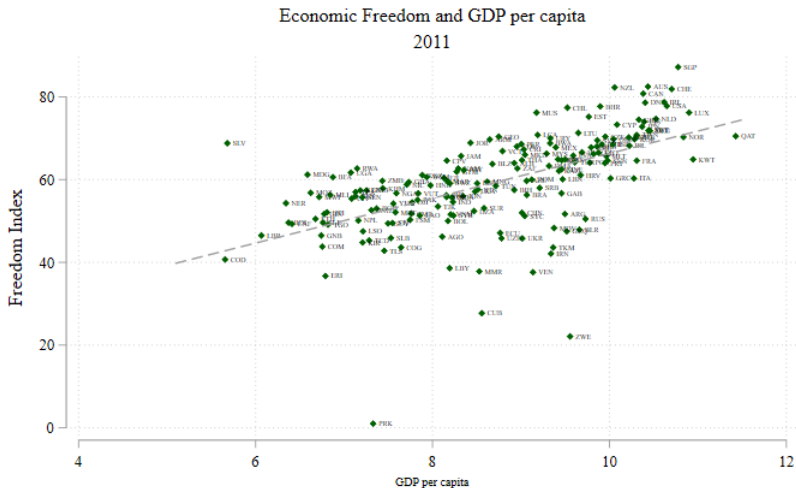

Source: UNDP

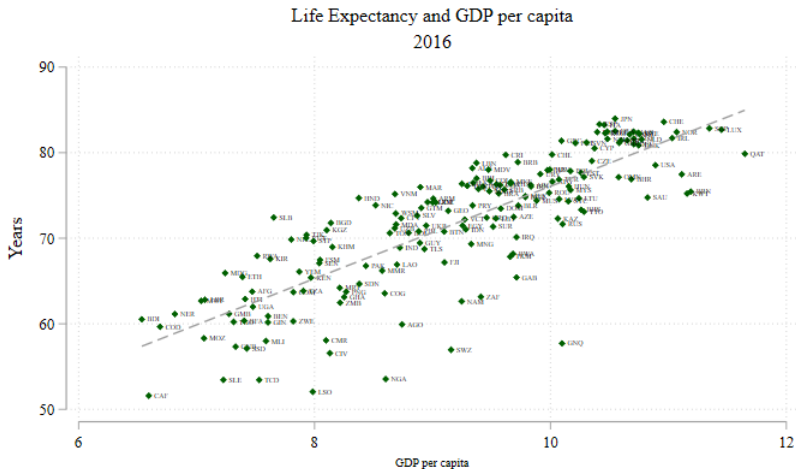
Οικονομική Ελευθερία

- Οικονομική Ελευθερία είναι η Δυνατότητα των ατόμων να ελέγχουν την **Προσφορά Εργασίας και την Ιδιοκτησία τους**
- Το Fraser Institute εκδίδει κάθε χρόνο το **Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας (Economic Freedom Index)**
- Λαμβάνει τιμές από 0 έως 100 και βασίζεται σε 4 πυλώνες
 - 1 Νομιμότητα (Rule of Law)
 - 2 Μέγεθος της Κυβέρνησης (Government Size)
 - 3 Αποτελεσματικότητα Θεσμών (Regulatory Efficiency)
 - 4 Ανοικτές Αγορές (Open Markets)

Δείκτης Οικονομικής Ελευθερίας & κ.κ. ΑΕΠ

ΑΕΠ και Προσδόκιμο Ζωής

Source: World Bank

0-1=most unequal

Παγκόσμιος Δείκτης Ανταγωνιστικότητας I

- Ο **Global Competitiveness Index (GCI)** καταρτίζεται από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (**WEF**) από το 2006 και αναφέρεται στην Εύρυθμη Λειτουργία των Αγορών εντός των Οικονομιών του Πλανήτη
- Ο Δείκτης κατηγοριοποιεί τις Μεταβλητές-Στόχους σε 12 Πυλώνες & 3 Υπο-δείκτες

1 Δείκτης Βασικών Απαιτήσεων

- Θεσμοί
- Υποδομές
- Μακροοικονομικό Περιβάλλον
- Υγεία και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Παγκόσμιος Δείκτης Ανταγωνιστικότητας II

2 Δείκτης Ανάπτυξης της Αποτελεσματικότητας

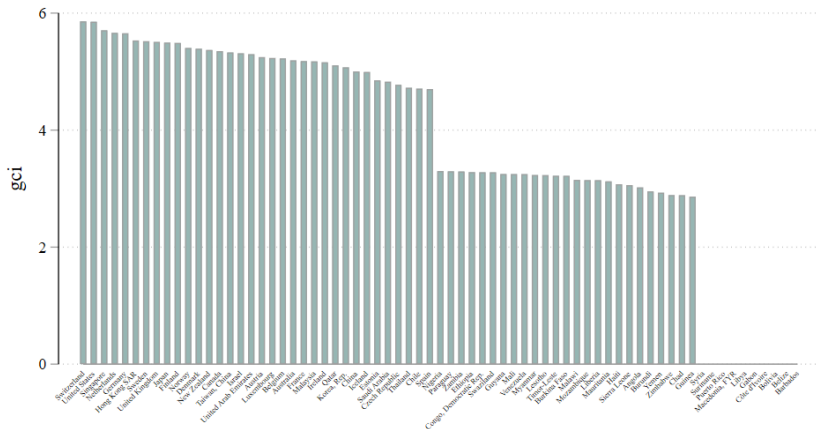
- Ανώτερη Εκπαίδευση
- Αποτελεσματικότητα Αγορών Προϊόντος
- Αποτελεσματικότητα Αγοράς Εργασίας
- Ανάπτυξη Χρηματοπιστωτικού Συστήματος
- Τεχνολογική Ετοιμότητα
- Μέγεθος της Αγοράς

3 Δείκτης Καινοτομίας και Εξειδίκευσης των Συντελεστών Παραγωγής

- Εξειδίκευση στις Επιχειρήσεις
- Καινοτομία

Μεγάλες Διαφορές στην Ανταγωνιστικότητα

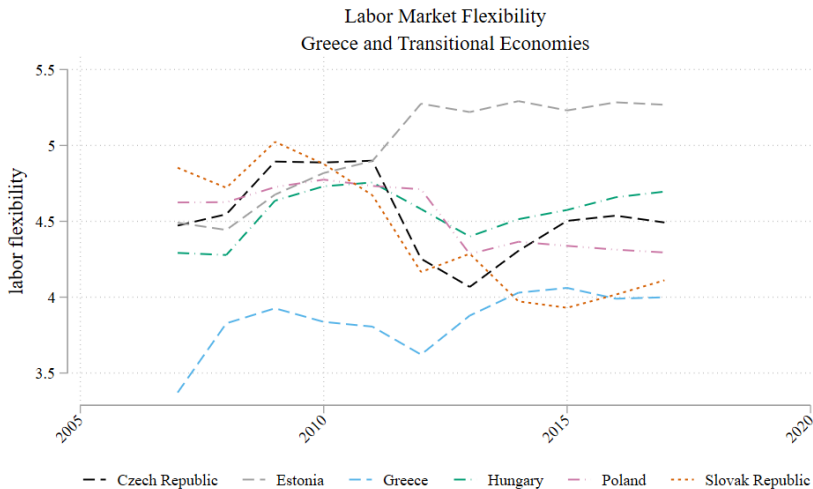
GCI 2017
Best & Worst

Source: World Economic Forum

1-7 = best

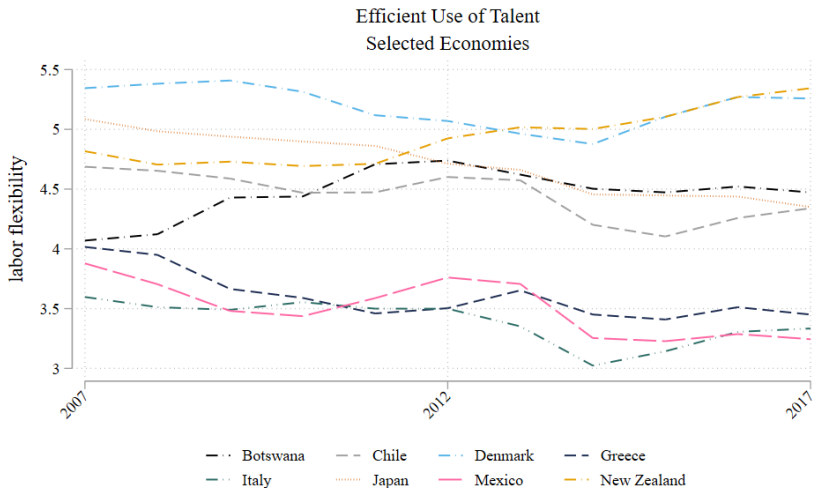
Ευελιξία στην Αγορά Εργασίας

Source: World Economic Forum

1-7 = best

Ευελιξία στην Αγορά Εργασίας

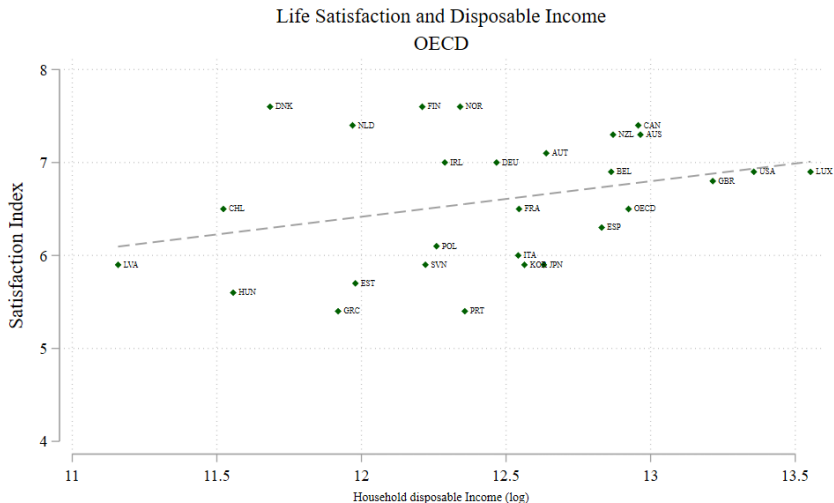
Source: World Economic Forum

1-7 = best

Προς Υπεράσπιση του κ.κ. ΑΕΠ

- Το κατα κεφαλήν ΑΕΠ έχει σημαντικές αδυναμίες στη μέτρηση της Ευημερίας και της Συνολικής Προόδου
- Παραμένει Χρήσιμο στη Θεωρία Μεγεθυνσης και Ανάπτυξης καθώς *Συσχετίζεται* Σημαντικά με Μεγέθη και Έννοιες που είναι βασικές στην Ανθρώπινη Ολοκλήρωση (υγεία, ικανοποίηση, ελευθερία κ.α.)
- Το ζητούμενο για τη Θεωρία Οικονομικής Ανάπτυξης και τις *Προτάσεις Πολιτικής* που προκύπτουν από αυτήν είναι ο **Εμπλουτισμός** του κ.κ. ΑΕΠ με **επιπρόσθετες** έννοιες που απασχολούν τις κοινωνίες όπως η **Καταπολέμηση της Φτώχειας και της Ανισότητας**, η Προστασία του Περιβάλλοντος και η **Ποιότητα των Θεσμών**

ΑΕΠ και Ικανοποίηση

Source: OECD

Παραγωγικότητα Εργασίας I

(& Hot Dogs)

Παραγωγικότητα Εργασίας II

(& Hot Dogs)

Παραγωγικότητα Εργασίας III

(& Hot Dogs)

- Η **Παραγωγικότητα Εργασίας** δείχνει την Παραγωγή ανά ώρα Εργασίας
- Είναι η βασική προϋπόθεση για την επίτευξη της Οικονομικής Μεγέθυνσης, καθώς επιτρέπει μεγαλύτερο αποτέλεσμα με τους ίδιους πόρους
- Η Παραγωγικότητα Εργασίας παρουσιάζει **Στασιμότητα** στις Ανεπτυγμένες Οικονομίες (ιδιαίτερως στην Ελλάδα)
- Η Δυνατότητα απόκτησης του Μέγιστου Αποτελέσματος από Όλους τους Συντελεστές Παραγωγής ονομάζεται **Συνολική Παραγωγικότητα - Total Factor Productivity (TFP)**

Παραγωγικότητα Εργασίας IV

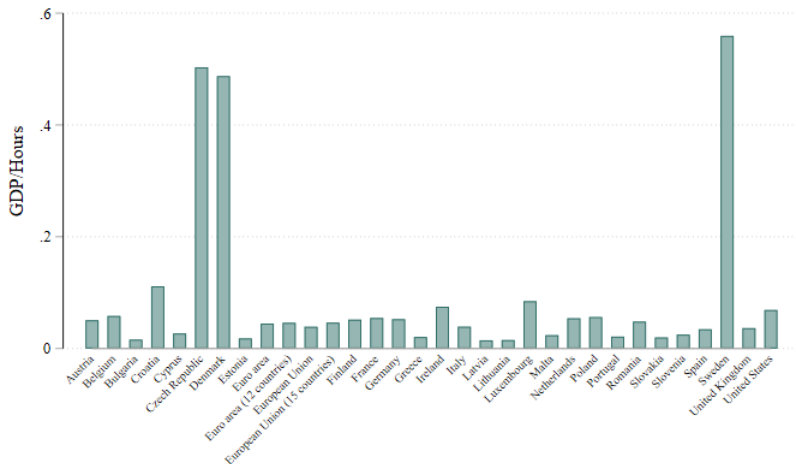
(& Hot Dogs)

- Απο ποιούς Παράγοντες **Εξαρτάται** η Παραγωγικότητα Εργασίας και η Συνολική Παραγωγικότητα;

Παραγωγικότητα Εργασίας V

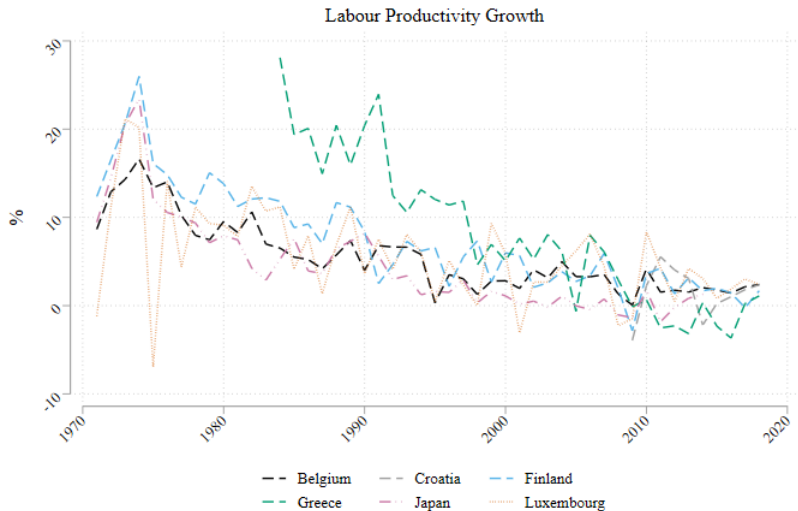
(& Hot Dogs)

Labour Productivity 2016

Source: European Commission

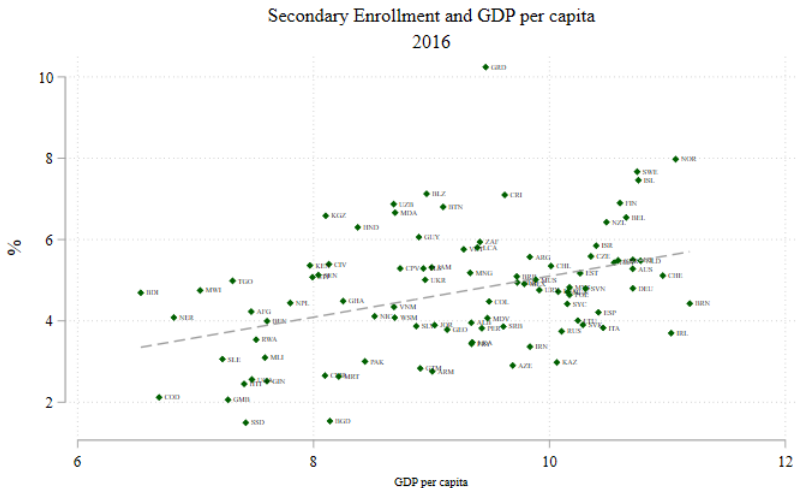
Αύξηση της Παραγωγικότητας

Ενίσχυση της Παραγωγικότητας

- Η Ποιότητα της **Εκπαίδευσης** ενισχύει το *Ανθρώπινο Κεφάλαιο* της Οικονομίας και την Παραγωγικότητα
- Η Ποιότητα και Λειτουργία των **Θεσμών** όπως το Δικαίωμα Ιδιοκτησίας, Δικαιοσύνη, Αγορά Εργασίας, Πλαίσιο Λειτουργίας των Επιχειρήσεων
- Το **Διεθνές Εμπόριο** και η Συμμετοχή στις Παγκόσμιες Αλυσίδες Αξίας (Global Value Chains)
- Η **Τεχνολογική Αλλαγή** και η διαδικασίες **Καινοτομίας** μέσα από τις Δαπάνες Έρευνας & Ανάπτυξης (R&D)

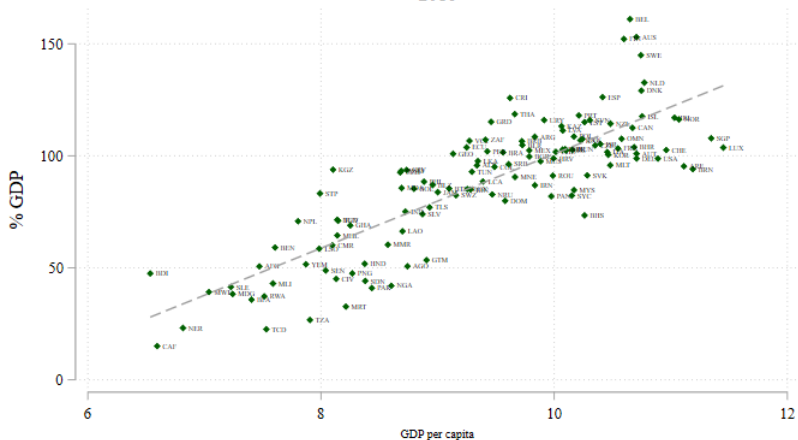
Εκπαίδευση και Μεγέθυνση

Source: World Bank

Δαπάνες για Εκπαίδευση και κκ ΑΕΠ

Education Spending and GDP per capita
2016

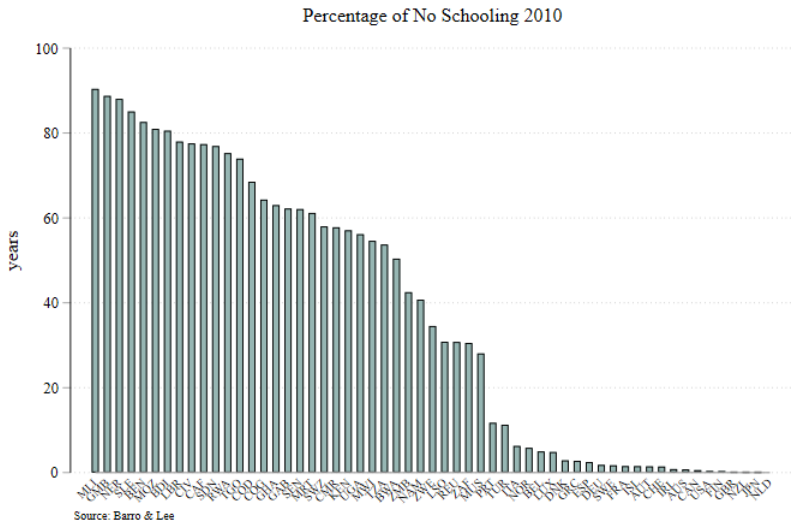

Source: World Bank

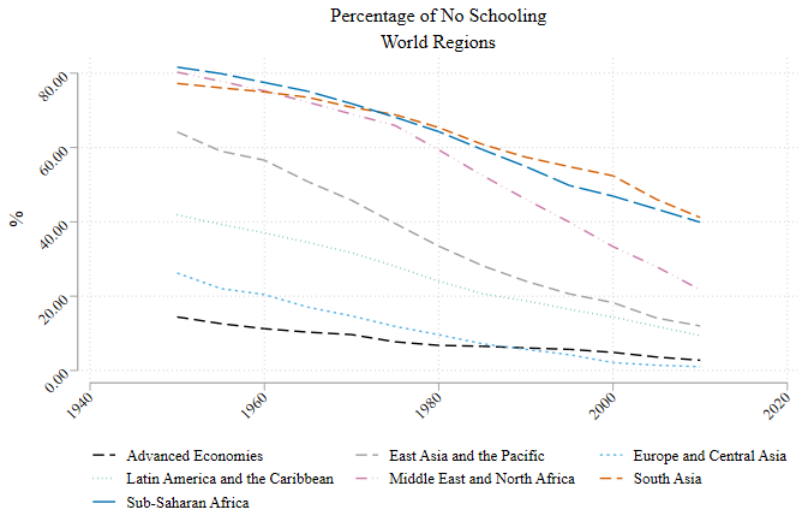
Η Σημασία της Εκπαίδευσης

- Η Αύξηση της Παραγωγικότητας δε νοείται χωρίς την **Εκπαίδευση** και Επιμόρφωση του Εργατικού Δυναμικού
- Η Διαδικασία αυτή αποτελεί το σχηματισμό του **Ανθρώπινου Κεφαλαίου (Human Capital)** της Οικονομίας
- Παρατηρείται Ισχυρή Συσχέτιση μεταξύ Ανθρώπινου Κεφαλαίου και κατά κεφαλήν Εισοδήματος τόσο διαστρωματικά όσο και διαχρονικά (**μονόδρομη** ή **αμφίδρομη**;))
- Στην εποχή της ραγδαίας Τεχνολογικής Αλλαγής εμφανίζεται η Ανάγκη για *δια βίου Μάθηση* και **Κατάρτιση** του Εργατικού Δυναμικού
- Σημαντική Μεταβλητότητα στις Διαδικασίες και τα Αποτελέσματα της Εκπαίδευσης μεταξύ Χωρών, Περιοχών και Κοινωνικών Ομάδων

Αποκλίσεις στην Εκπαίδευση

Σημάδια Σύγκλισης στην Εκπαίδευση

Η Λειτουργία των Θεσμών I

- Η **Διάρθρωση και Λειτουργία των Θεσμών** σε μια Οικονομία εξηγεί Μεγάλο Μέρος των Αποκλίσεων στο κ.κ. ΑΕΠ και το Ρυθμό Μεγέθυνσης
- Η Εύρυθμη Λειτουργία των Θεσμών αποτελεί εκτός από Μέσον και Σκοπό της Θεωρίας Οικονομικής Ανάπτυξης καθώς επηρεάζει **Άμεσα** την Ποιότητα Ζωής των Ανθρώπων
- Εξηγούν Διαφορετικές Πορείες των Οικονομικών Ιστορικά (Acemoglu & Robinson, 2012) όπως
 - Η Ανάδυση της Αγγλίας σε Πρώτη Βιομηχανική Δύναμη το 18ο αιώνα
 - Η Καταβαράθρωση της Κίνας από Ηγέτη της Καινοτομίας σε Αναπτυσσόμενη Χώρα
 - Η Απόκλιση Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας

Η Λειτουργία των Θεσμών II

- Οι Θεσμοί επηρεάζουν την Ευκολία και την Αποτελεσματικότητα του **Επιχειρείν**, τη Διευκόλυνση των Συναλλαγών, την Ενσωμάτωση στη Παγκοσμιοποιημένη Οικονομία και την Εύρυθμη Λειτουργία των Αγορών, Προϊόντος, Χρήματος και Εργασίας
- Ενδεικτικοί Θεσμοί
 - Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - Έλεγχος της Διαφθοράς
 - Λειτουργία Κράτους Δικαίου
 - Εμβάθυνση και Λειτουργία του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος
 - Άνοιγμα στις Διεθνείς Αγορές

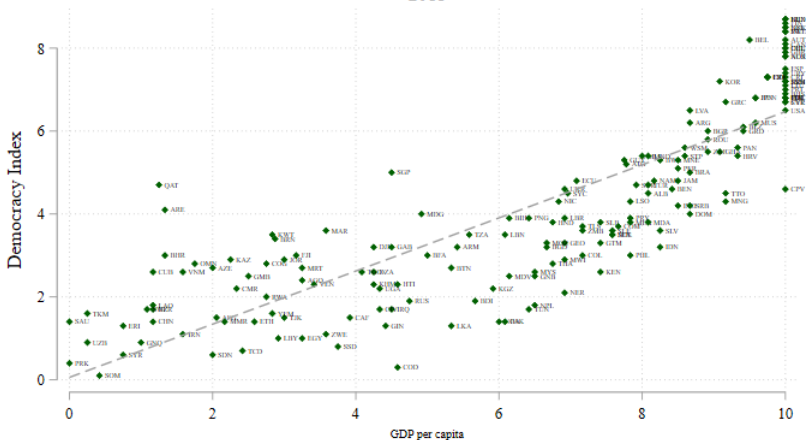
Δικαιώματα Ιδιοκτησίας

Source: World Bank

Δημοκρατική Διακυβέρνηση

Level of Democracy and GDP per capita
2011

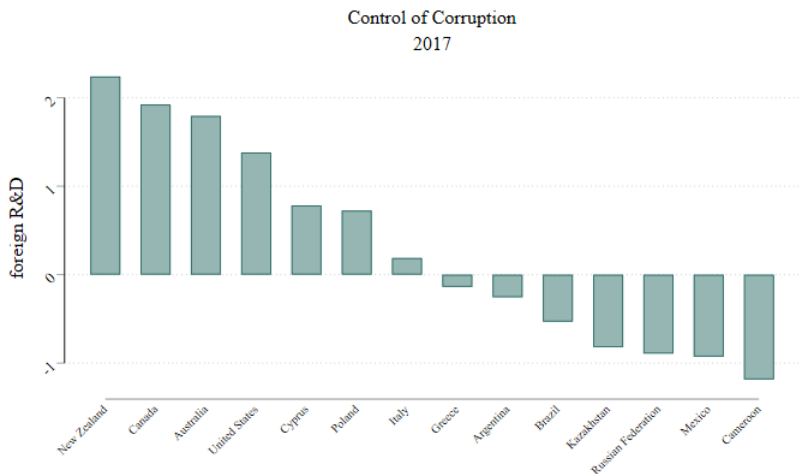

Source: QoG

Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης

- Ως **Διακυβέρνηση (Governance)** ορίζουμε το σύνολο Παραδόσεων και Θεσμών μέσω των οποίων Ασκείται *Εξουσία* σε μια Χώρα (Παγκόσμια Τράπεζα)
- Οι Worldwide Governance Indicators (**WGI**) κατασκευάζονται από την Παγκόσμια Τράπεζα μέσω **ερωτηματολογίου** και καλύπτουν 6 Θεματικές Ενότητες
 - 1 Voice and Accountability
 - 2 Political Stability and Absence of Violence
 - 3 Government Effectiveness
 - 4 Rule of Law
 - 5 Regulatory Quality
 - 6 Control of Corruption

Έλεγχος της Διαφθοράς

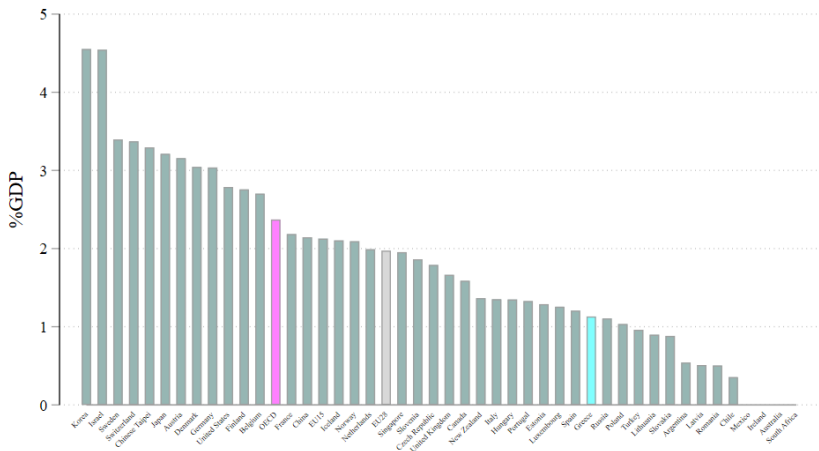
Source: World Bank WGI
-2.5 - 2.5

Τεχνολογική Αλλαγή

- Κύριος Φορέας της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι η **Τεχνολογική Αλλαγή** και η **Καινοτομία**
- Συμβάλλει Συστηματικά στην αύξηση του Υλικού Πλούτου αλλά και επιδρά Άμεσα στη βελτίωση του Βιοτικού Επιπέδου
- Η Καινοτομία ως Νέα Γνώση έχει χαρακτηριστικά **Δημόσιου Αγαθού** καθώς είναι **Μη-Ανταγωνιστική** ως προς τη Χρήση (Non-Rivalry)
- Η Τεχνολογική Εξέλιξη και οι Δραστηριότητες Καινοτομίας απαιτούν Εξειδικευμένο Εργατικό Δυναμικό (Εκπαίδευση) και Δαπάνες από το Κράτος και τις Επιχειρήσεις σε **Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α)**

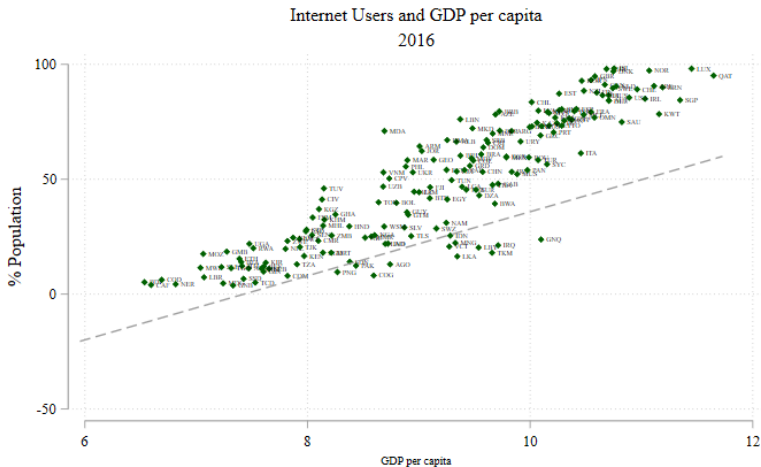
Δαπάνες Ε&Α

R&D Expenditures %GDP
2017

Source: OECD

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο

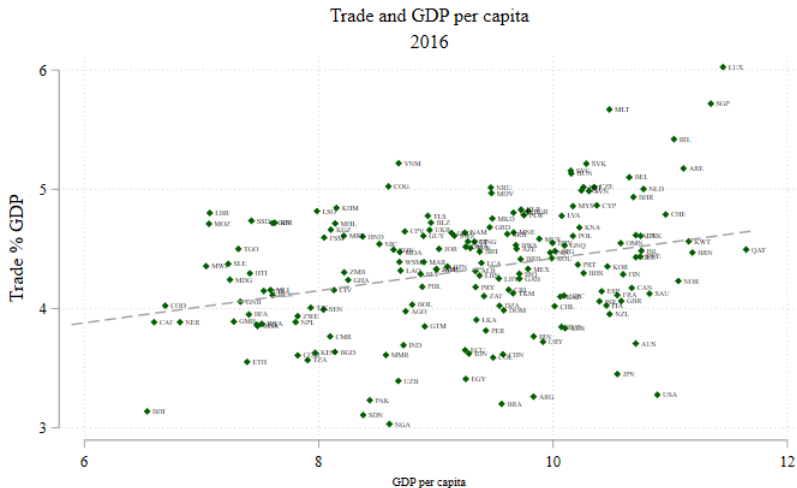

Source: World Bank

Η Σημασία του Διεθνούς Εμπορίου

- Ο Βαθμός Ενσωμάτωσης της Οικονομίας στις **Διεθνείς Αγορές** Προϊόντων και Υπηρεσιών επηρεάζει σ'οσηματικά την Οικονομική Μεγέθυνση
- Η Δυνατότητα Πρόσβασης σε **Εισαγωγές** και Προώθησης των **Εξαγωγών** σε Διεθνείς Αγορές ενισχύει την Οικονομική Ευημερία
- Το Διεθνές Εμπόριο και οι **Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ)** ενισχύουν την Παραγωγικότητα μέσω της *Διάχυσης Γνώσης και Τεχνολογίας* ειδικότερα στην περίοδο της Παγκοσμιοποίησης και της Εξέλιξης της Επικοινωνίας
- Η Συμμετοχή των Επιχειρήσεων στις **Παγκόσμιες Αλυσίδες Αξίας (Global Value Chains)** διευκολύνει την πρόσβαση τους σε Υψηλή Τεχνολογία και Καινοτομίες στην Παραγωγή και την Οργάνωση Παραγωγής

Διεθνές Εμπόριο

Τι Ορίζουμε ως Οικονομική Ανάπτυξη I

- Η Οικονομική Μεγέθυνση Δεν είναι ταυτόσημη με την Οικονομική Ανάπτυξη
- Δεν υφίσταται ένας Κοινά Αποδεκτός Ορισμός της Έννοιας της Ανάπτυξης

Development means modernization and modernization means transformation of human beings. Development as an objective and development as a process both embrace a change in fundamental attitudes to life and work and in social, cultural and political institutions

Paul Streeten

Τι Ορίζουμε ως Οικονομική Ανάπτυξη II

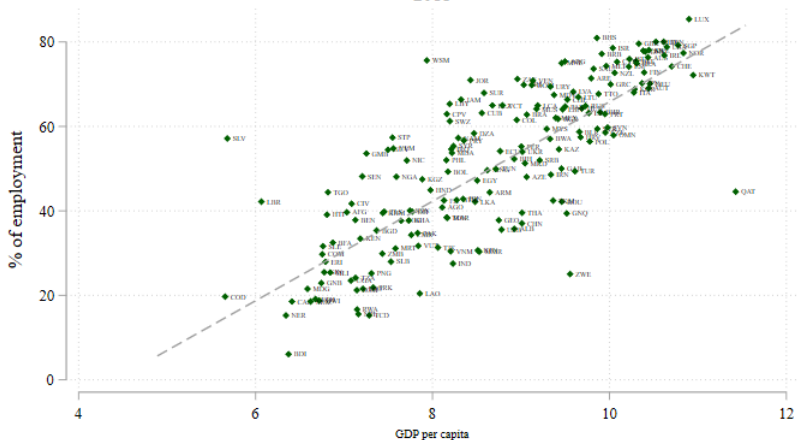
- Η Οικονομική Ανάπτυξη είναι μια *Πολυδιάστατη Έννοια*, η οποία περιλαμβάνει εκτός από Οικονομικές Μεταβλητές βελτίωση στη Λειτουργία των Θεσμών καθώς και στις Πολιτικές και Κοινωνικές Δομές
- Κατά τον Todaro υπάρχουν τρεις Βασικές Αξίες που ενσωματώνουν το νόημα της Ανάπτυξης
 - 1 **Συντήρηση**: Η Δυνατότητα να ικανοποιεί ο άνθρωπος τις Βασικές του Ανάγκες
 - 2 **Αυτοπεποίθηση**: Η έννοια του Αυτοσεβασμού και της Αξιοπρέπειας
 - 3 **Ελευθερία**: Ένα εύρος Επιλογών στην κοινωνία (έκφραση, εργασία, προστασία από καταστροφές)

Τι Ορίζουμε ως Οικονομική Ανάπτυξη III

- Σε κάθε Περίπτωση η έννοια της Οικονομικής Ανάπτυξης ενσωματώνει την έννοια της **Δομικής Αλλαγής (Structural Change)**
- Η **Βιώσιμη ή Διατηρήσιμη Ανάπτυξη (Sustainable Development)** ορίζεται ως
Η Ανάπτυξη που ικανοποιεί τις Ανάγκες του Παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους Ανάγκες
- Στο Πλαίσιο της **Κλιματικής Αλλαγής** η Προστασία του Περιβάλλοντος είναι στο Επίκεντρο της Οικονομικής Ανάπτυξης

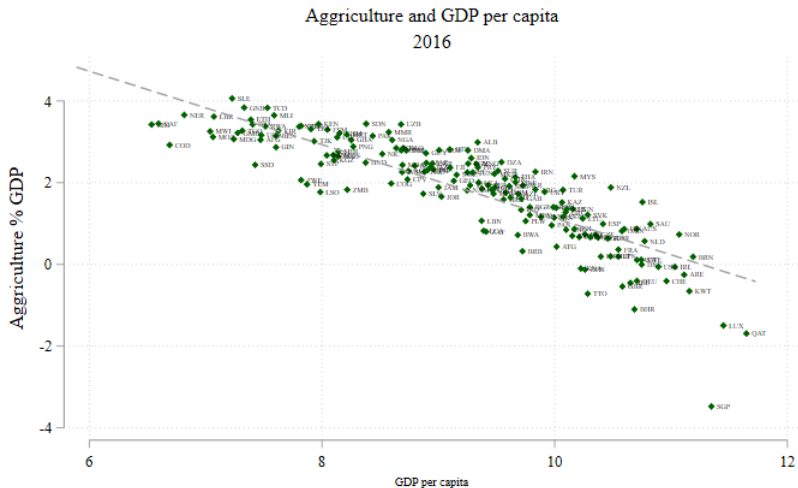
Τομέας των Υπηρεσιών

Services Employment and GDP per capita
2011

Source: QoG

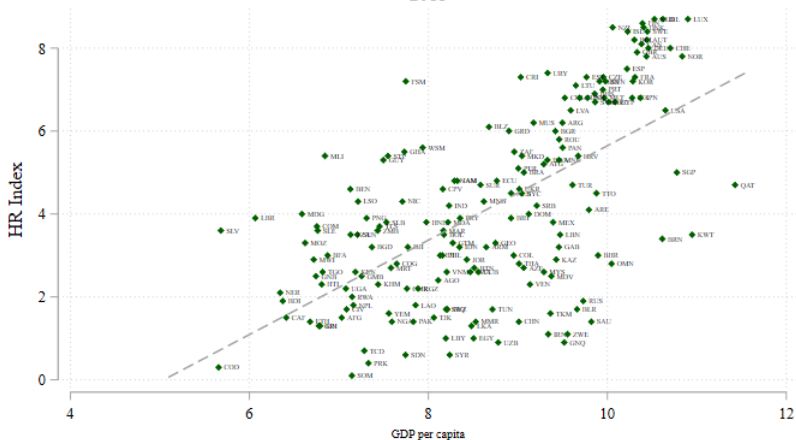
Αγροτικός Τομέας

Source: World Bank

Ανθρώπινα Δικαιώματα

Human Rights/Rule of Law and GDP per capita
2011

Source: QoG